

ปฐมเหตุ อานิสงส์กฐิน

วันที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

โอวาทหลวงพ่อธัมมชโย

ณ อุโบสถ วัดพระธรรมกาย

ภาพ : พิธีกรานกฐิน

ณ อุโบสถ วัดพระธรรมกาย

วันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๓

ปฐมเหตุอันสงสักรินตามพระธรรมวินัย

สมัยนั้น พระสัมมาสัมพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ วัดพระเชตวัน อารามของท่านอนาถปิณฑิกเศรษฐี ในเมืองสาวัตถี

ครั้งนั้น พระภิกษุชาวปาไลยรัฐ จำนวน ๓๐ รูป เดินทางไปพระนครสาวัตถีเพื่อเข้าเฝ้าพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่เนื่องจากใกล้ถึงวันเข้าพรรษา พระภิกษุเหล่านั้นไม่สามารถเดินทางถึงพระนครสาวัตถีให้ทันในวันเข้าพรรษาได้ จึงต้องจำพรรษา ณ เมืองสาเกต ในระหว่างทาง

คณะพระภิกษุก็ต่างจำพรรษาด้วยใจที่ระลึกถึงพระผู้มีพระภาคเจ้า นึกเสียดายว่า “พระพุทธรูปประทับอยู่ใกล้ ๆ เรา ระยะทางห่างเพียง ๖ โยชน์ แต่พวกเราไม่มีโอกาสได้เข้าเฝ้าพระองค์”

ครั้นล่วงไตรมาส ล้นสุทธระยะจำพรรษา คณะพระภิกษุได้ทำปวารณาซึ่งกันและกัน คือ ยอมให้ว่ากล่าวตักเตือนซึ่งกันและกันได้โดยไม่ถือโทษโกรธเคืองเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงออกเดินทางไปยังวัดพระเชตวัน แต่ขณะนั้นฝนยังตกชุก พื้นดินเต็มไปด้วยน้ำเป็นหล่มเลน ภิกษุทั้งหลายจึงมีจิวรเปียกชุ่มไปด้วยน้ำ ทำให้ความเป็นอยู่และการเดินทางลำบากยิ่งนัก

เมื่อคณะพระภิกษุเดินทางมาถึงวัดพระเชตวัน ก็พากันไปเข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า ถวายบังคมแล้วนั่งในที่อันควร พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทอดพระเนตรเห็นภิกษุเหล่านั้น แล้วตรัสถามว่า

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย พวกเธอยังพอทนได้หรือ พอยังอดทนให้เป็นไปได้หรือ พวกเธอเป็นผู้พร้อมเพรียงกัน ร่วมใจกัน ไม่วิวาทกัน จำพรรษาด้วยความผาสุกและไม่ลำบากด้วยบิณฑบาตหรือ”

ภิกษุเหล่านั้นกราบทูลว่า

“พวกข้าพระพุทธเจ้ายังพอทนได้ พอยังอัตภาพให้เป็นไปได้ พระพุทธเจ้าข้า ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายเป็นผู้พร้อมเพรียงกัน ร่วมใจกัน ไม่วิวาทกัน จำพรรษาด้วยความผาสุก และไม่ลำบากด้วยภินทบาต

“พวกข้าพระพุทธเจ้าเป็นภิกษุปาไลยรัฐจำนวน ๓๐ รูป เดินทางมา พระนครสาวัตถี ปรรณนาจักเข้าเฝ้าพระบรมศาสดา แต่เมื่อจวนถึงวัน เข้าพรรษา ไม่สามารถเดินทางถึงพระนครสาวัตถีให้ทันในวันเข้าพรรษา จึงต้องจำพรรษา ณ เมืองสาเกต ในระหว่างทาง พวกข้าพระพุทธเจ้า ต่างจำพรรษาด้วยใจที่เฝ้าระลึกถึงแต่พระองค์ ได้แต่นึกเสียดายว่า พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ใกล้ ๆ เรา ระยะทางห่างเพียง ๖ โยชน์ แต่พวกเราไม่มีโอกาสได้เข้าเฝ้าพระองค์

“ครั้นล่วงไตรมาส พวกข้าพระพุทธเจ้าได้ออกพรรษา ทำปวารณา เสร็จสมบูรณ์แล้ว จึงพากันออกเดินทางมาที่นี่ แต่ฝนยังตกชุก พื้นดิน เต็มไปด้วยน้ำ เป็นหล่มเลน เหล่าข้าพระองค์จึงมีจิวรเปียกชุ่มด้วยน้ำ อดทนลำบากกาย เดินทางมาปรรณนาจักเข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า พระพุทธเจ้าข้า”

พระผู้มีพระภาคเจ้า เมื่อทรงทราบเรื่องราวแล้ว จึงรับสั่งกับภิกษุทั้งหลายว่า

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุทั้งหลาย ผู้จำพรรษาแล้ว ได้กรานกฐิน พวกเธอผู้กรานกฐินแล้ว จักได้อานิสงส์ ๕ ประการ คือ

๑. เทียวไปไหนไม่ต้องบอกลา

๒. ไม่ต้องถือไตรจีวรไปครบสำหรับ (ผ้า ๓ ผืน คือ สบง จีวร สังฆาฏิ)

๓. หันคนโกชนได้ (หันเป็นหมู่ได้ คือ ภิกษุตั้งแต่ ๔ รูปขึ้นไป เจ้าภาพสามารถบอกชื่ออาหารให้พระภิกษุทราบ คือ โภชนะ ๕ ได้แก่ ข้าวสุก ขนมหสต ขนมห้าง ปลา เนื้อ)

๔. ทรง (เก็บ) อติเรกจีวรไว้ได้ตามปรารถนา (ปกติเก็บไว้ได้ไม่เกิน ๑๐ วัน)

๕. จีวรอันเกิดขึ้น ณ ที่นั้น จักได้แก่พวกเธอ (จีวรลาภใดที่เกิดขึ้นแก่สงฆ์ในอาวาสนั้น ก็จะเป็นของภิกษุทั้งหลายที่ได้กรานกฐินแล้ว)

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อาณิสส ๕ ประการนี้ จักได้แก่เธอทั้งหลายผู้ได้กรานกฐินแล้ว ☸

อ้างอิง: กรานกฐิน ภิกษุชาวปาไชยรัฐ / พระผู้อยู่จำพรรษาจะได้อาณิสสสังกฐิน
ปฐมเหตุการทอดกฐิน (จากกฐินชั้นธกะ พระวินัยปิฎก และอรรถกถาแปล เล่ม
ที่ ๕ มหาวรรค ภาคที่ ๒ , ฉบับมหามกุฏราชวิทยาลัย เล่มที่ ๗/๙๕ น.๑๙๓)